

STÄMBANDSINJEKTION

Allmän beskrivning

Normalt bildas rösten genom att stämbanden förs ihop (sluter) och att stämbandskanterna sätts i vibration då luften från lungorna passerar mellan dem. Om ett stämband är förlamat eller har minskad volym (atrofiskt) av något skäl uppstår ofullständig kontakt (glottisinsufficiens) och luftläckage med en svag, läckande röst till följd. En viss tendens till felsväljning och sämre kraft i hoststöten kan också uppstå.

Det förlamade eller atrofiska stämbandet kan behandlas med en stämbandsinjektion. Stämbandet injiceras med ett ämne som fyller ut defekten och ger en bättre stämbandsslutning. Under senare år har nya material utvecklats för injektion. Dessa förekommer naturligt i bindväven t.ex. i stämbanden. Ämnet hyaluronan utvinns ur tuppkammar och är en biologisk substans som är lika hos alla djurarter. Materialet används sedan länge vid ögonoperationer (starr), inom ortopedin (ledinjektioner), samt plastikkirurgin (behandling av ärr och rynkor).

Behandling

Du behöver inte fasta före behandlingen utan rekommenderas äta normal frukost på morgonen. Före behandlingen har du ett samtal med operatören och en undersökning av mun, svalg och struphuvud görs. Stämbanden undersöks med videostroboskopi och vanligen en röstinspelning på band. Injektionen görs i lokalbedövning. Om särskilda skäl föreligger sker injektionen i narkos. Slemhinnorna i näsa, svalg, struphuvud inklusive stämband bedövas. Injektionen sker via näsan med ett videoendoskop med arbetskanal.

Efter injektion i lokalbedövning får Du stanna kvar för observation 15-30 min på mottagningen och kan därefter gå hem. Man kan äta normal kost efteråt när bedövningen släppt. Total röstvila krävs inte, men försiktighet med rösten rekommenderas de första dagarna efter injektionen (undvik långvariga samtal, tal i buller, rop eller skrik).

Uppföljning sker med telefonåterbesök på ca 6 veckor. Om besvären kvarstår efter den första injektionen i form av läckande röstkvalitet och slutningsdefekt finns möjlighet att ge en andra injektion tidigast efter ca en månad. Proceduren är identisk med den beskrivna.

Komplikationer

I sällsynta fall kan en mindre blödning uppstå i stämbandet efter injektion, men denna resorberas med tiden. En viss svullnad kan uppstå i stämbandskanten direkt efter injektionen med lokalt obehag (sveda eller tjockhetskänsla) och en förändring i röstklängen (strävhet). Detta är också övergående.

Alternativ behandling

Stämbandsförlamning (eller atrofi) kan även behandlas med operation utifrån (sk thyreoplastik). Vid denna operation inläggs ett material (protes av olika material finns på marknaden) via en lucka i sköldbrösket i höjd med stämbandet. Inlägget fixerar det

Katarina Olofsson, docent, överläkare i foniatri

defekta stämbandet närmare mitten (medialiserar). Denna operation görs vanligen i lokalbedövning på en operationsavdelning. Patienterna kvarstannar 1 dag på sjukhuset efter operationen som medför ett litet ärr på halsen vid struphuvudet.